

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
 Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
 Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
 Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.

Stane četrtletno: 1 šiling.
 celoletno: 4 šilinge.

Za Jugoslavijo
 četrtletno: Din. 25.—
 celoletno: Din. 100.—

Pozamezna številka 10 grošev.

Panевropa.

Po razpadu avstro-ogrške monarhije, ki je tvorila gospodarsko enoto, je nastopilo v gospodarskem pogledu stanje, ki je bilo skozi in skozi neurejeno. Nasledstvene države, ki so po prevratu nastale, so postavile carinske tarife, tako da je bil medsebojni promet oviran in otežkočen.

Jasno je, da je pri tem gospodarsko neurejenem stanju nastalo v srednji Evropi gibanje, ki je stremelo za tem, da se male gospodarske enote združijo v veliko gospodarsko in politično enoto, ki bi se imenovala Panевropa. To gibanje k združitvi vseh držav Evrope od Portugalskega do Poljske se imenuje panевropsko gibanje; oče tega gibanja je dunajski aristokrat Richard N. Coudenhove-Kalergi, ki je svoje misli zbral v knjigo Panевropa, ki je izšla leta 1923.

Evropa da se mora združiti v zvezo držav ali pa mora razpasti. Kot imamo v severni Ameriki zvezo držav v obliki Združenih ameriških držav, kot imamo v sedanji sovjetski Rusiji zvezo več držav, tako da bi se morala stvoriti tudi v Evropi zveza samostojnih držav, katera bi tvorila politični protiutež proti Rusiji, ki se bo slej ali prej osvobodila komunizma in nastopila kot važen politični faktor, kakor tudi kot gospodarski protiutež proti premoči severoameriških držav. Ako se Evropa ne združi v veliko zvezo držav, v takozvano Panевropo, ji preti politična in gospodarska propast; politična od velike Rusije, ki bo po mnenju voditelja panевropskega gibanja Richarda Coudenhove-Kalergi slej ali prej se otrsela sedanjega režima in sicer potom dobre žetve, ameriških kreditov in potom nemške organizacije; gospodarska propast od strani severoameriških držav, ki že danes vladajo vsled vojne gospodarsko Evropo.

Svoj program hoče Richard Coudenhove doseči s tem, da padejo v celi Evropi (razen Rusije in Angleške) carinske meje tako, da nastane iz sedanje razkosane Evrope gospodarska enota in da se stvari enoten političen faktor, ki bo enotno vodil zunanjo politiko Panевrope, pri čemur ostanejo seveda države pri svoji politični samostojnosti; nastopiti mora torej nekaka zveza evropskih držav, ki bi predstavljala gospodarsko in politično moč, kot jo predstavlja danes velika Angleška ali Združene severoameriške države. Na ta način bi se Evropa obnovila na političnem in gospodarskem polju in se rešila propasti, ki ji brez-pogojno preti, ako ne najde poti k obnovitvi, katero pot predstavlja ustvaritev Panевrope.

Narodnemu razvoju na kulturnem polju panевropsko gibanje ne stavi nobenih ovir, vsak narod naj se razvija na podlagi svojega jezika povsem svobodno, noben narod v Panевropi ne sme dopustiti tlačenje šibkejšega naroda, marveč je treba moči posameznih narodov združiti v politično gospodarsko celoto. V tej programni točki se vidi rešitev manjšinskega vprašanja. — Samo da bi se mogle lepe ideje panевropskega gibanja uresničiti, kar pa je danes žalibog še zelo neverjetno.

POLITIČNI PREGLED

Avstrija. Pri Gradcu je prišlo 24. marca do spopada med Heimwehrom in delavci. Heimwehr je navalil na restavracijo in vse pobil. Delavci so uporabljali kamenje. Na bojnem polju je ostalo 6 težko in 12 lahko ranjenih. Na zunaj neuvaževanja vredna zadeva, ki pa ven-

dar kaže, da je Avstrija daleč od zagotovitve miru med državljani, ker dopušča, da nastopajo oborožene organizacije in izzivajo k uporabi sile. Nastopanje vojaško izvežbanih obrambnih organizacij ogroža javno varnost in je v veliko škodo avtoriteti in ugledu ustavnih oblasti. Avstrija je skoro edina država v Evropi, ki nudi svetu še danes stari igrokaz rdečih in belih gard v omejenem obsegu. Pri tem pa ena stran vživa zaščito celo v onih krogih, ki pravzaprav ne bi smeli dopuščati, da kdorkoli prevzema vlogo javnih oblasti. Inozemstvo to zelo pazno zasleduje in si ustvarja svoje sodbe. Zato se ni čuditi, če pravi angleški list, da se mora Avstriji sicer posojilo vsekakor dovoliti, vendar inozemstvo tako dolgo ne more imeti zaupanja do države, dokler ogrožata dve oboroženi stranki deželo z meščansko vojno. Razorožitev obeh je predpogoj za dobrobit države. — V preteklem tednu so nastale težave v kovinski industriji. Delavci dunajskih avtomobilskih tovarn so namreč zahtevali od podjetnikov, da jim palačajo tudi praznike kakor delovne dneve. Gre za novo leto, velikonočni ponedeljek, binkoštni ponedeljek, telovo, vse svetnike, dva božična praznika, 1. majnik in 12. november, to je 9 dni v letu. Podjetja načelno niso proti zvišanju mezd, a morejo plačevati svoje osobe samo za storjeno delo po plačilnem načinu, ki je upeljan po vsem svetu. Ponudili so delavstvu, da bi delalo vsak dan 10 do 12-minut več in si z nadurami prislužilo isto vsoto, ki bi jo doseglo, če bi bili prazniki plačani. Delavski zastopniki teh predlogov niso sprejeli. Dunajska zveza industrijcev je na to sklenila izpreiti vse delavstvo avtomobilskih tvornic, ako se ne vrne do praznikov na delo. Nadalje namerava po 6. aprilu odrediti splošno izprtje vsega delavstva dunajske kovinske industrije, ako stavka avtomobilskih delavcev dotlej ne bo končana. V primeru, da bi se tudi stavkajoči delavci ne povrnili na delo vsaj do 12. aprila, bo najkasneje 13. aprila, izprto delavstvo kovinske stroke vse Avstrije. Začasno stavka delavstvo treh dunajskih avtomobilskih tovarn, dve nadaljni tovarni sta delavstvo izprli in istotako dve tovarni na Štajerskem. V dunajskih avtomobilskih tovarnah je zaposlenih 1200 delavcev, v vsej kovinski industriji pa okrog 100.000. Vprašanje je sedaj, kdo bo močnejši.

Inozemstvo:

Manjšinsko. Republika Poljska s 30 milijoni prebivalcev ima skoro tretjino tujerodnega prebivalstva: 15 odstotkov Ukrajincev, 8 odstotkov židov, 4—5 odstotkov Belorusov, 4 odstotke Nemcev in 1 odstotek Litevcev. Soc. dem. parlamentarni klub je predložil sejmju načrt zakona, ki se tiče uprave manjšinskega šolstva. Načrt predvideva ustanovitev osnovnih manjšinskih šol, srednjih, učiteljišč in strokovnih šol z učnim jezikom tiste manjšine, ki tvori večino tamošnjega prebivalstva. Ukrajinci naj dobijo še univerzo v Lvovu. Tudi uradovale naj bi se na teh šolah v manjšinskem jeziku. Šolska vprašanja bi reševal poseben državni sekretarijat, upravljal pa bi jih kurtorij, ki bi bil izvoljen ali imenovan. Celotno šolstvo katerekoli manjšine bi tvorilo avtonomno celoto. V manjšinske šole bi se sprejemali otroci, ki jih prijavijo starši ali varuhi. Stranke desnice ta predlog zavračajo, ker gre predaleč. Kljub temu pa je vlada že letos postavila v proračun za ukrajinsko univerzo v Lvovu 110.000 zlotih. Proti tej univerzi pa so

se že pojavili protesti poljskih študentov. — Romunska vlada hoče čimprej rešiti manjšinsko vprašanje. Z ozirom nato so merodajne manjšinske organizacije, predvsem nemška in madžarska stranka, izdelale obsežne načrte o tem vprašanju, ki se bodo predložili vladi. Nato se bodo najbrže pričela pogajanja med vlado in zastopniki manjšin.

Jugoslavija. Nova vlada je pričela z reševanjem še nerešenih vprašanj s sosednimi državami. V Pirotu so se pred tedni sestali jugoslovanski in bolgarski delegati radi ureditve obmejnega prometa. Konferenca je potekla zelo ugodno in je predložila sklepe obema vladama. Pri tem se je šlo za vprašanja varstva meje in za način, po katerem se bodo reševali skupni spori. Kmalu nato je poslala Bolgarska vladi predlog trgovinske pogodbe. — Solunsko vprašanje je bilo rešeno z grško-jugoslovansko pogodbo, ki je bila podpisana dne 17. marca v Ženevi. Jugoslavija odstopa po tej pogodbi Grški svoje lastninske pravice do železniške proge Gjevgelija-Solun za 20 milijonov zlatih frankov. Pogodbe urejajo dalje polno doslej še nerešenih vprašanj. Med temi vprašanje svobodne cone v solunski luki in o prometu do te luke. Jugoslavija dobi posebno conu v solunskem pristanišču, ki bo oddeljena od ostalih delov svobodne luke. — Dne 27. marca je bila v Beogradu podpisana prijateljska razišodna pogodba z Grčijo. Pogodbeni stranki se medsebojno obvezujeta, da si medsebojno izkazujeta pomoč in stalno sodelovanje za vzdrževanje miru, ki je bil ustvarjen z mednarodnimi pogodbami. Vsi medsebojni spori se rešijo mirnim potom. Spore, ki niso pravnega značaja, bo reševalo petčlansko razišodnišče in po potrebi Društvo narodov. Nesoglasja pri tolmačenju ali uporabi pogodbe se bodo rešila pred stalnim mednarodnim razišodniščem. Pogodba velja pet let. Te pogodbe bodo pospeševale mir na Balkanu.

Volitve v Italiji so se vršile 24. marca. Izid: Število volilnih upravičencev je znašalo 9 milijonov 650.570, volilo je 8.650.740 oseb, to je skoro 90 odstotkov, z „da“ je volilo 8 milijonov 506.576, z „ne“ 136.198 oseb. Mussolini je izdal pred volitvami proglas, v katerem omenja težke borbe fašizma v prvih letih razvoja, ko se je moral boriti z režimom in komunisti. Nato prehaja na obračunavanje z zastarelim in onemoglim parlamentarizmom, ki je bil končno veljavno pokopan novembra leta 1926. Z zmago fašizma je nastopila za Italijo nova doba sloge, moči in blagostanja. Sedanje plebiscitne volitve se ne vrše zgolj slučajno na dan obletnice ustanovitve fašijev, temveč padajo namenoma na obletnico tako važnega mejnika v zgodovini italijanskega naroda. Fašisti gledajo s ponosom na prvo desetletje svojega dela, ki je jamstvo za bodoče delovanje. Nikakor pa ne mislijo s tem poskušati agitirati za zbiranje volilnih listkov. Kdor glasuje za fašiste, glasuje brez pridržkov za idejo in fašistično državo, kakor se je izoblikovala po desetih letih borb in odgovornosti polnega dela. Kdor ne pristane na tak način volitev brez pridržkov, naj raje odda svojo glasovnico jadni čredi nasprotnikov. Fašizem odklanja in odbija vsako demagogijo in sleherni nesporazum. Svečana in odkrita bodi beseda, izrečena na dan plebiscitnih volitev. Za vsakim glasom, oddanim v znamenje liktorskega sveznja, mora stati zvest vojak, ki je pripravljen služiti in se boriti. — Mussolini je sam proglasil volitve za plebiscit in je ta označba gotovo pravilnejša. Značaj volitev je, da se volilcu v volilni borbi predstavijo kandid-

dati s svojimi raznimi programi in da je volilcu na razpolago, ali izbere tega ali onega. Najprej je veliki fašistovski svet izbral iz 1000 kandidatov 400, ki pripadajo fašistovskim organizacijam vseh stanov. Iz 400 opslancev bo tedaj sestojal rimski parlament, ki je nekak stanovski parlament. Drugih kandidatnih list ni bilo in so imeli odgovoriti italijanski volilci na vprašanje: „Ali odobrivate od velikega fašistovskega sveta sestavljeno listo poslancev?“ z „da“ ali „ne“. Volilno pravico ima v Italiji vsak moški z 21 leti in vsi oni, ki so najmanj 18 let stari, a že družinski očetje, in člani sindikatov ali pa večji davkoplačevalci. Pri volitvah manjšine niso bile upoštevane, ker je prišel poedinec pripadnik neitalijanskega naroda v poštev le kot pripadnik svojega stanu skupaj z ostalimi italijanskimi državljani italijanske narodnosti.

DOMAČE NOVICE

Birme in vizitacije: 4. aprila v Vetrinju, 7. aprila na Žihpoljah, Golšovem, 9. aprila v Logi vasi, 17. aprila v Št. Jurju na Vinogradih, Šmarjeti pri Velikovcu, 28. aprila v Kamenju v Podjuni, 9., 19. in 20. maja v stolnici v Celovcu, 12. junija v Št. Petru pri Grabštanju. Za Zrelec se dan končno veljavno šele določi.

Dr. Gregor Rožman, pomožni škof ljubljanski. „Osservatore Romano“, vatikansko službeno glasilo, poroča, da je papež imenoval univerzitetnega profesorja dr. Gregorja Rožmana za koadjutorja (pomočnika) ljubljanskemu škofu dr. Antonu B. Jegliču s pravico nasledstva, ter mu je istočasno podelil naslov titularnega škofa iz Semta. S tem je vprašanje ljubljanske škofijske stolice rešeno. Koadjutor stopa v vse pravice in dolžnosti škofa, kateremu je kot pomočnik imenovan. Škof dr. Gregor Rožman je bil rojen 9. marca 1883 v Šmihelu pri Pliberku, je tedaj naš ožji rojak. Gimnazijske študije je dovršil z odliko v Celovcu leta 1904. V mašnika je bil posvečen leta 1907. tudi v Celovcu. Leta 1908. je bil postavljen za kaplana v Borovljah. Leto pozneje je odšel na Dunaj, kjer je leta 1912. napravil doktorat iz bogoslovja. Isto leto je bil imenovan za vzgojnega prefekta v celovškem Marijanišču. Že prihodnje leto pa je postal docent cerkvenega prava v celovškem bogoslovju, naslednje leto pa redni profesor moralke in cerkvenega prava. Leta 1920. je prišel na ljubljansko bogoslovno fakulteto za honorarnega profesorja cerkvenega prava. Leta 1924. je postal izredni vseučiliški profesor cerkvenega prava, kar je še sedaj. Nas je to imenovanje, četudi smo ga že dalj časa slutili, nad vse razveselilo. Nismo še pozabili, kako je novi škof po plebiscitu nad pol leta čakal v Pliberku, da bi se mu odkazal delokrog, pa naj bi bilo kjerkoli, a ga niso imeli. Kar ožja domovina ni znala ceniti, to je znal najbolje oceniti sv. Oče s tem, da ga je imenoval za škofa in naslednika ljubljanske

škofije. Iz srca se veselimo tega zadoščenja in pozdravljamo svojega rojaka kot novega škofa.

Poskusni umor. Ni še pozabljen umor, ki ga je izvršil inž. Fridérik Seifritz v Vinogradih pri Žitari vasi nad svojo taščo Putan, že se poroča o novem poskusnem umoru njegovega brata Julija Seifritza. Na veliki četrtek so šli Miklavčevi hlapci po seno na Ležančevo pristavo pri Reberci, kjer je Julij Seifritz za oskrbnika. Že prej je hotel zabraniti, da bi se seno odpeljalo. Miklavčevo posestvo je pod konkurzno upravo. Prišlo je do prepira in Seifritz je začel streljati iz samokresa na z nakladanjem sena zaposlene ljudi. Pri tem je dobil oskrbnik Rainer strel v spodnjo čeljust. Seifritzova žena Ana strel v vrat in konjski hlapec Lasičnik strel v roko in nos. Seifritzova žena je težko ranjena in so jo morali še isti dan prepeljati v celovško bolnico. Seifritz je po dejanju zbežal, vendar ga je orožništvo še isti dan vlovilo in izročilo okrajnemu sodišču v Dobrli vasi. Zagovarja se, da je storil dejanje v pijanosti. Res je, da so se vsi moški Seifritzovi potomci udali alkoholu in ta bo popolnoma uničil nje kakor prej lepo veleposestvo, ki je bilo vredno 17 milijard kron.

Slovenski krožek na Dunaju. (Izleti.) Minila je velika noč in z njo vreme, ki nas je celo zimo zadrževalo za pečjo; sezona kavarn in drugih sličnih zimskih zabavišč se nagiblje h koncu, bliža se nova doba, ki tudi človekovim naravnim potrebam mnogo bolj ustreza, doba izletov. Kmalu se bo vsa narava zopet odela v svatovsko oblačilo, da nas z novimi čari privabi v svoje skrivnostno naročje. Kdor to nemo vabljenje narave razume, tega gotovo ni treba posebej vabiti na izlete, zakaj ta izleti tudi takrat, ako je v dolgočasni družbi ali celo brez nje. So pa tudi taki, ki temu pozivu ne sledijo, in baš tem so namenjene te vrstice v prvi vrsti. — Tudi mi „krožkarji“ bomo, kakor že lani, prirejali nedeljske izlete v lepo dunajsko okolico. Mi sicer ne moremo prirejati teh izletov v velikem štilu drugih društev, ker nas pri tem ovira prevelika pestrost stanovskih interesov večine našega članstva, a kljub temu bo lahko z njimi zadovoljen vsak še tako razvajen izletnik, ako se nauči vsaj malo žrtvovati svoje osebne interese društvenim in narodnim interesom. Preuranjeno bi bilo, ako bi že sedaj hotel govoriti o izletnem programu našega društva, o tem naj odločujejo samo oni, ki se izletov v resnici redno udeležujejo. Članstvo bo dobivalo tozadevne informacije na izletih in nedeljskih sestankih v društveni dvorani hotela Fuchs, Mariahilferstrasse 138. Ker ni neupravičena slutnja, da je na Dunaju mnogo Slovencev, ki še niso krožkovi člani, a morda kljub temu vsaj od časa do časa čitajo „Koroškega Slovence“, bomo po možnosti tudi v „Koroškem Slovcu“ objavljali posamezne izlete; mi prosimo in želimo, da dunajski Slovenci te naše geste ne prezrejo, temveč čim-

prej skušajo stopiti v stike s „Slovenskim krožkom“. Krožkarji, dunajski Slovenci, narava se prebujajo, zbudite se tudi vi! Č. O.

Hodiše. (Smrtna kosa.) V enem tednu smo pokopali kar tri naše najboljše. 17. marca Šrotovega očeta, moža starega kova. Zapustiti je moral vzorno urejeno gospodarstvo, sadonosnik in čebelnjak, s katerima je imel posebno veselje. Na grobu mu je govoril njegov duhovni sin g. Trabesinger, pevski zbor „Zvezde“ pa mu je pel žalostinke. — Dva dni navrh smo položili k večnemu počitku Hrvatovo mater, ki jo je Bog rešil dolge in mučne bolezni. — Na cvetni petek pa je nastopila zadnja pot Žuževa Mojci. Prišla je domov iz službe streči bolni materi in sestri in gotovo ni slutila, da je prišla domov umret. Zvesta in pridna dekla je bila svoje življenje. Kot zvesti društveni članici ji je društveni zbor zapel dve lepi žalostinki. Udeležba pri vseh pogrebih je bila mnogoštevilna. Ločili so se od nas trije dobri kristjani ter zvesti sinovi in hčere svojega naroda, katerega so vsi iskreno ljubili do zadnjega zdihljaja. Naj jim bo lahka zemlja slovenska, zaostalim pa naše sožalje.

Bistrica v Rožu. (Razno.) Neki častihlepni gospod si je hotel na občinske stroške ogledati Dunaj pod firmo takozvanega študijskega potovanja. Občinski odbor je storil prav, da je to odklonil. Res veliko si dovolijo ti gospodje. Menda mislijo, da so kmetije in delovno ljudstvo samo moderni sužnji, ki naj plačujejo njih luksus. Mnenja smo, da je vsak revež človek, in več mu ni treba biti, ki je vreden svojega dostojanstva, in nihče nima pravice, da ga izkorišča, četudi bi bil izobraženec. — V občinskem proračunu je tudi postavka za smučni šolarjem. Slovenščino, ki bi otrokom v življenju koristila, so vrgli iz šole in je ne marajo poučevati, smučni pa hočejo imeti, da bi si na snegu kratili dolg čas.

Žihpolje. Na Žihpoljah se vrši na „belo nedeljo“, to je dne 7. aprila, prvi letošnji cerkveni shod. Letos imamo na to nedeljo tudi sv. birno. Spored je sledeči: Ob 7. uri prva sv. maša, ob ½ 8. uri pridiga in slovesna sv. maša; ob ½ 9. uri prihod mil. g. knezoškofa. škofova sv. maša, nagovor in delitev zakramenta sv. birme. Za popoldne se bo spored oznanil na dan cerkvenega shoda v cerkvi. Rožani, žihpoljska mati božja, ki vas pozdravlja iz višine in čuje nad lepo dolino, vas hoče imeti to nedeljo pri sebi!

Kneža. (Razno.) Komaj da je minula zima, ki je takšne že dolgo nismo imeli. Snega in mraza je bilo za vse dovolj. Zdaj je končno prenehal pihati tisti labudski veter, ki nas je toliko nadlegoval. — Nekateri so celo trdili, da so videli pri nekem mlinu volka. Bržkone je bil samo kak večji pes. Volka bi ne bili veseli. — Zdaj imamo zopet lepo vreme in bomo pričeli orati, če nam ne bo nagajal mali traven.

Celovec. (Razno.) 29. oktobra lanskega leta je prišlo v Viltižnikovi gostilni do pretepa med Jakobem Rošarjem in Josefom Robni-

PODLISTEK

Pismo iz Kanade.

(Piše John B y m e j, Engelfeld.)

Delavske razmere postajajo v Avstriji vedno slabše. Najjasnejšo sliko dajejo o tem podpirani brezposelni. Vsak teden je čitati v novinah o številki delavcev, ki bi hoteli delati, a ne najdejo dela. Ta številka je dosegla že lani fantastično višino in je bilo pričakovati, da se bo hudo letošnje zimo še stopnjevala. Izseljenci v svojih računih niso bili varani.

Brezposelni hudo obremenjujejo zvezno, deželne in občinske blagajne. Iz tega sledi, da ima naša država preveč delovnih moči a premalo dela. Zato je na mestu, da se delavci izseljujejo v države, ki rabijo dobrih delavcev. In izseljenci morajo biti dobri delavci, ker tučina rabi samo dobre delavce.

Paroplovne družbe oskrbijo sicer vsakemu izseljencu delo na farmah, kjer pa morajo večkrat delati pod najneugodnejšimi razmerami. Več je primerov izmzgavanja delavcev poleti, ki so bili vrženi na cesto, ko niso več mogli opravljati dela v polnem obsegu. Pripetilo se mi je, da me je na ulici v Regini nagovoril nemški izseljenec in me prosil, da mu pokažem zdravnika, ki bi znal nemški. Pripove-

doval mi je, da je bil pri nekem farmarju, ki ga je izmzgal do kosti; za jesti skoro nič, delati pa po 18 ur na dan. Ko je farmarju potožil, da je bolan, se mu je smejal, in ko je bilo delo na polju končano, ga je posadil v avto, peljal v mesto in ga pustil na mestu, kjer je nagovoril mene. Zdravnik je ugotovil, da ima od pretežkega dela težke notranje poškodbe in ga oddal v bolnico, farmarja pa naznanil oblasti. Kaj pomaga, če bo farmar mogoče kaznovan, ko pa je postal dotični mogoče dela nezmožen? V takih slučajih je velike važnosti, da ima izseljenec vedno nekaj cvenka v žepu, ker le tedaj more zapustiti delo in si poiskati drugega. Da bi se poleti na farmah delo ne dobilo, se ni treba bati.

Nekaj dobrih delovnih sil rabi v kmetijstvu Nemčija, v premogovnikih in industriji Francija, ista država tudi v kolonijah, in še druge velesile, ki krijejo iz dohodkov kolonij svoje primanjkljaje v državnih blagajnah. Za izseljevanje Avstrijcev prihajajo v poštev predvsem agrarne države, angleški dominion Kanada in Argentina.

Lansko leto je prepotoval Kanado bivši angleški premier Macdonald in je objavil svoje vtise v londonskem listu „Forward“. Njegova izvajanja bodo zanimala tudi naše fante, ki se bavijo z izseljivjo. Macdonald pravi, da je Kanada dežela, kjer je treba pod težkimi raz-

merami trdo delati, je dežela velike samote, ki jo prenesejo samo dobri živci. Podnebje ni milo in večja mesta so pozimi polna brezposelnih. V industriji in v mestah je dela malo. Tudi ženske morajo trdo delati. Celim družinam se izseljevanje tja vendar ne priporoča, temveč samo na podlagi selitvenega načrta. Posamezni moški morajo biti vedno pripravljani, da primejo za vsako delo, ki jim pride pod prste. Kdor postane takoj nezadovoljen in vrže puško v koruzo, izgublja samo čas. Tisti pa, ki se ne ustraši neuspehov in vedno znova pograbi za srečo, lahko z gotovostjo računa, da se bo postavil na lastne noge. Kanada se šele odkriva. Zato ta hud boj med pustino in kulturo, v katerem lahko omaga tudi junak. In če te pusti usoda pasti, ni pripravljenih mehkih blazin in tudi ne krajev, kjer bi se dalo čakati na novo srečo.

Brezposelnost v Evropi je težaven socialen problem. Že 70 let se bavi Evropa z vprašanjem, kako preživljati svoje prebivalstvo. Razmah industrije v preteklem stoletju ni mogel rešiti tega vprašanja. Zato se vedno večje množice sele v one dežele, kjer prirodna bogastva še niso izčrpana in kjer se mu nudijo boljši pogoji gospodarskega in socialnega življenja. Prebivalstvo Evrope se pomnoži vsako leto za 4 milijone. Ima sicer še izgleda na izboljšanje svojega poljedelstva in industrije, a vse zaposliti v bodoče ne bo več mo-

kom. Zadnji je prvega vrgel na sod piva. Takoj je prišel zraven posestnik Johan Jernej, p. d. Vrapnik v Mlinčah, in sunil na sodu ležečega Rošarja z nogo v enega občutljivih delov telesa. Težka telesna poškodba še danes ni izlečena. Jernej, ki je priznal, je bil radi hudo delstva teške telesne poškodbe obsojen na 6 tednov zapora pogojno. — Dne 30. oktobra 1928 je Friderik Seifritz v Vinogradih pri Žitari vasi ustrelil svojo tačšo. Zagovarjal se je s tem, da je storil dejanje v popolni pijanosti. Okrajno sodišče v Dobrli vasi ga je obsodilo vsled prestopka v pijanosti na 2 meseca strogega zapora, ki ga je obsedel že s preiskovalnim zaporom. Nad to obsodbo se zgraža vsa trezna javnost. — V sanatoriju v Celovcu je 24. marca umrl Janez Nepomuk Sirnik, prošt in župnik v Podkrnosu, v 77. letu starosti. Truplo je bilo prepeljano v Podkrnos, kjer je bilo predano materi zemlji 26. marca. Pokojni prošt Sirnik je bil rojen 1852. leta v Ljubljani in 1876. v Celovcu v duhovnika posvečen. Pred tremi leti je še praznoval svoj zlati jubilej mašništva. Kot dušni pastir je deloval v Kotljah, Mariji na Zili, Rudi, Velikovcu, Dvoru, Blatogradu, Žihpoljah in Št. Rupertu pri Celovcu celih 18 let. — Proces Schumy-Vici se nadaljuje 11. t. m. — Za čebelorejske strokovnjake so bili imenovani: Oskar Hertl, računski ravnatelj v Celovcu, poštna direkcija, Josef Černe, nadučitelj v Trušnjah in Franc Jaklič, potovalni učitelj v Čačah. — 23. marca je bilo na Koroškem 11.872 podpiranih brezposelnih. — Dne 28. marca dopoldne se je na ovinku pri Zakamnu prevrnil avtobus proga Področčica-Celovec. Vozilo se je okrog 26 oseb in se je nesreča pripetila, ker je počil obroč sprednjega kolesa. Potniki so morali zlesti pri oknih na svobodo. Ena oseba je težko, več pa lažje ranjenih, med njimi g. župnik iz Kotmare vasi. — Koroški fotografi so sklenili, da se 5 let ne smejo sprejemati vajenci. Dalje so sklenili, da se vpošlje deželni vladi vloga, ki zahteva, da mora deželna vlada naročiti okrajnim glavarstvom, da so fotografije za potne liste in legitimacije veljavne samo tedaj, če jih je napravil poklicni fotograf. Tukaj so pa nekotika čez tir zavozili. — Velikovški Heimatschutz vabi na proslavo 10 letnice osvoboditve Koroške, ki se vrši 5. majnika v Velikovcu. Iz Bavarske pride baje 1000 gostov. Vse bo vojaško organizirano in je treba prinesiti skodelice in žlice s seboj. — Nova avtopremetna proga se vpostavi med Beljakom, Celovcom in Dunajem.

Hodiše. Odkar se je na občinski seji sklenilo, da se vrne „brezobrestno“ posojilo Schulverein Südmarki, naši landbundovci nimajo vere. Repenčijo se, kjer le morejo, ter iščejo priložnosti, da bi iztresli svojo jezico. Tako je pred kratkim v eni tukajšnjih gostilni prodajal modrost bivši voditelj soc. dem., ki je po lastni izjavi dobil za izstop iz stranke 50 S in od izdane stranke odpravnino v obliki — brc. Ko se tako rad postavlja s tujkami, bi mu pripo-

goče. Število porodov sicer pada, ali obenem pada tudi število smrtnih slučajev.

Izplačevanje podpor brezposelnim je težko breme in neproduktiven izdatek. John Aird, predsednik kanadske trgovske banke, meni, da bi bilo pametnejše, da se porabi ta denar za izseljevanje brezposelnih v Kanado, južno Ameriko, Avstralijo, Afriko in Sibirijo. Kanada potrebuje mnogo več prebivalcev, nego jih ima zdaj. Aird pravi, da bi gospodarske homatije, ki lahko povzročijo novo vojno, lahko izginile, če bi bilo prebivalstvo enakomerno razdeljeno tako, da bi lahko brezposelni produktivno delali v krajih, kjer naravno bogastvo še ni dovolj izrabljeno. Na ta način bi se blagostanje vseh narodov povečalo. Že več let se izvaja načrt, po katerem se morajo angleški brezposelni izseljevati v Kanado. Sposobni ljudje se lahko v Kanadi na vseh poljih uspešno udeležujejo, najmanjši riziko pa imajo kmetje.

Kanada zaposluje v poljedelstvu en milijon ljudi. V Kanadi se prideljuje najboljše pšenica, Kanada je ena najbogatejših poljedelskih držav, toda komaj petina njene rodovitne zemlje je zdaj obdelana. V Kanadi je na razpolago 3 milijone kvadratnih milj rodovitne zemlje, ki komaj čaka, da se naselijo na nji marljivi poljedelci. Poleg tega ima Kanada ogromne komplekse gozdov in velike reke, ob katerih bi se lahko ustanovilo mnogo industrijskih podjetij. (Konec sledi.)

ročali, da si kupi slovar, da bo vedel ločiti „asistenco“ od „eksistence“. Čudimo se le, da se mu vredno zdi govoriti in občevati, oziroma si pustiti razlagati tujke po takih „šuftih“, kakršni smo po njegovi izjavi mi. Sicer smo si pa v tem edini, da pripada „Koroška Korošcem“, samo s to razliko, da smo mi tudi za „Keutschach den Keutschachern“!

DRUŠTVENI VESTNIK

Fantje koroški, auf biks!

Veste, v mestih primanjkuje fantov in mož, zato tam nosijo dekleta bubikopf in prave hlače, matere so milostljive in debatirajo o politiki in kinu. Če je na vsakem voglu kar par gostiln, težnja po komodnem življenju vedno večja in vsaka zabava „fragwürdig“, ni niti čuda. Zato v mestih ni fantov od fare, krepkih postav in zagorelih lic, marveč blede obrazi in prtilkave postave!

Povejte, li je kaj fantovstva v gostilni, pri pijanih obrazih in hripavi pesmi! V motnem očesu, grdi kletvici in vinskem pretepu? Fantovstvo je, če znaš pogledati vsak čas odkrito v oči, če se držiš svoje mere in ne mere drugih ali volje gostilničarja. Fantovstvo je odločnost in samostojnost!

Odgovorite fantje, li je kej fantovskega v kvantah, neslogi in prepiru! Fantovstvo je brzdanje, odkritost, je del prijateljstva.

Hočete imeti naš narod koroško-slovenski zdrav in čvrst? Na uho besedo: Najhujši naš narodni sovražnik je pijača in nemorala, to so naši grobokopi.

Povem vam, kedaj bo naš narod umrl na Koroškem: Ko nam bo gostilna ljubši od društva, pijana beseda prijetnejša kot trezen pogovor, ko nam bo cerkev zadnja briga. Fantje, pozor! To je v naših rokah! Drugi način smrti ni več v naših rokah: Če bi nekoč nemški poslanec nas nesebično zastopal v deželnem zboru, če bi država in dežela nam kot manjšini dajala v vsakem oziru prednost, če bi Heimatbund in Südmarka in Landsmannschaft likvidirale ali stavile v svoj program podporo težnjam nenemškega koroškega ljudstva. Če bi „Freie Stimmen“ uvidele ne samo za nas, temveč tudi za nemško-koroški narod katastrofalne posledice našega obstoječega šolstva. Če bi policajkomisar ploskal prireditvi naših fantov in deklet in odslovil orožniško asistenco. Če bi nemški gospodje uvideli, da ne mi, marveč njihovo delo ustvarja našo zavest in naš odpor. Če, če bi bilo to mogoče. Pa to je njihova stvar! A mi moremo in moramo eno: Smrtni kali gostilniškega duha, nemorale in brezbrizja do društva neizprosno boj in ljubezen naši koroški zemlji!

Zato fantje koroški, auf biks! Dekletom pa v imenu vseh fantov domač naš: Bog živi!

Na belo nedeljo v Sveče k pevski prireditvi! Tam hočemo videti korenine starega pevskega zbora šentjakobskega, videti hočemo častno zastopan Rož okoli Baškega jezera, ljudstvo onkraj Drave in okoli jezera, Gorjance iz podnožja Karavank in vasi na pobočju Turja. Prisluhni, koroško slovensko ljudstvo, samo trenutek govoric svoje duše in zemlje in doživelo boš melodijo tisočletnega boja za obstanek, čulo besedo svojih pradedov in dedov, bralo zgodovino našo in zaslutilo bodočnost! Pesem in njena melodija je podobna zrcalu, v katerem vidiš znan ti obraz, a ne veš, da je tvoj! Spreminja se namreč melodija pesmi s časom, njega ljudstvom in pojmovanjem. Morda boš znalo razsoditi, li je pesem danes bolj ali manj otožna kot nekdanj.

Kotmara vas. (Razstava in prireditve.) Na cvetno nedeljo smo zaključili zadnji naš gospodinjstvo-kuharski tečaj te sezone. Zadovoljne so tečajnice, da so svoj prosti čas tako dobro porabile in se naučile v tečaju zopet nekaj novega, s tečajnicami je bila zadovoljna učiteljica, ker je našla v njih prava naša dekleta, Kotmirčani so imeli veselje z razstavo ter so kupili vse, celo sladko hišico s pocukranim gruntom, kotmirške matere in očete je navdušila lepa predstava in korajžen nastop njihovih hčerk, domača pesem njihovega društvenega zbora in iskrena beseda, deklamirana in govornjena, domačega g. župnika so zadovoljili hvaležni obrazi in — sladko pecivo, goste od daleč in blizu je presenetilo iskreno in nepri-

siljeno razpoloženje — skratka, vsak je prišel na svoj račun; tako tudi tajnik do svoje obvezne torte in nalašč zasoljene — juhe. Ob zaključku naših tečajev te poslovne dobe pa par misli v pretres: Dosedaj so se naša dekleta učila kuhati in tudi gospodinjski povečini v mestih in često dragih šolah ali pa samo doma pri svoji mami. Vse ima svoje dobre in slabe strani: Često se vračajo naša dekleta iz mest kot gospodične ali se sploh ne vrnejo, doma pa mati nima vedno časa, da bi učila in celo izučila svojo hčer, ker je drugih skrbi še dovolj. Naši tečaji in nodeželske gospodinjске šole naj so zlata srednja pot, ki ohrani dekletu domu in domačiji ter obenem nudi, kar je novega in rabnega za gospodinje. Tako so zadovoljne hčerke, ki nezavedno stremijo za nepoznanim svetom mesta in tuine, kjer doživijo povečini razočaranje, naše mamice pa so srečne, da si ohranijo svoje hčerke. Staval bi lahko, da so tako tudi bolj zadovoljni fantje, ki iščejo neveste.

Hodiše. (Društveni praznik.) Tudi letos smo ga obhajali prav slovesno. Pri slovesni sv. maši je pristopilo k skupnemu sv. obhajilu 200 članov. Pridigoval je g. msgr. Podgorc, ki je staval sv. Jožefa društvenim članom za zgled. Popoldne se je nadaljevala slavnost v domu sv. Jožefa, kjer je najprej govoril gosp. msgr. Podgorc o katoliški akciji in o vsem, kar je z njo v zvezi. Zahvaljujemo se mu za trud. Nato je zapel društveni moški zbor društveno himno „Tam za goro“. Sledila je podučljiva igra „Zvestoba“, ki je vsem ugajala. So se pa tudi igralci potrudili. Posebno je ugajal pogumni nastop malega Tevžija ter njegovo sigurno vedenje. Posamezni prizori so privabili obilo solz. Že zdaj prihajajo prošnje, da bi se igra ponovila. — Drugo nedeljo po veliki noči pa priredimo zopet „Miklovo Zalo“. Za tem dalj časa ne bo nič. Natančnejše je razbrati iz današnjega oglasa.

Smihel pri Pliberku. (Društveno gibanje.) Na Jožefovo je naše izobraž. društvo priredilo svoj občni zbor. Iz poročil je razvidno, da je društvo odgovarjalo razmeram. Od prebranih knjig jih pride na vsakega člana 13. Gotovo lepo število. Izvolil se je nov odbor. Prihodnji sestanek ima društvo drugo nedeljo po veliki noči. Tedaj se bo v svrhu ureditve zaprla tudi knjižnica.

NAŠE KNJIGE

Sadjar in vrtnar. Izšla je 1. številka 16. letnika „Sadjarja in vrtnarja“, ilustrovanega lista za pospeševanje sadjarstva in vrtnarstva. Prva številka vsebuje med drugim: Slovenskim sadjarjem ob novem letu, Kutina, Preureditev starih sadovnjakov, Deset zapovedi za precepljenje sadnega drevja, Alkohol, Iz evangelija o domačem vrtu, Forsitija, Zelenjad v kuhinji, Drobiž itd. Urednik mu je M. Humek, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani, priznan strokovnjak na tem polju. Naroča se pod naslovom: „Sadjar in vrtnar“, Ljubljana, Resljeva c. 24/II, in stane za Jugoslavijo letno 25 Din. — Prodaja sadja je pri nas že precej organizirana in tvori lep vsakoletni dohodek, ki ga ni prezreti. Dohodek iz sadja bo čimdalje višji, ako se bo gojilo umno sadjarstvo, enotne boljše vrste, ki pride v množinah za prodajo v poštev. Bivši „Slov. sadjar“ je bil med nami zelo razširjen. Pričakujemo, da bo našel tudi njegov naslednik obilo odjemalcev.

„Slavija“. Koncem februarja je izšla v Ljubljani, Poljanski nasip 10, prva številka novega mesečnika „Slavija“, list za lepšo bodočnost naših ljudi doma in na tujem. Stane za inozemstvo 36 Din. in poština še posebej. Namen lista je, da bo budil narodno zavest, narodni ponos in sploh vse tiste plemenite nagibe, ki človeka dvigajo, osrečujejo in vodijo k lepši bodočnosti. Gojil bo ljubezen do slovenskega naroda in do Slovanov sploh ter delal za medsebojno spoznavanje in zblíževanje med Slovani. Pospeševal bo tudi kulturne in gospodarske stike med domovino in našimi izseljenci ter kulturne in gospodarske stike med Slovani. Njivišji cilj mu je Slavija, t. j. federacija (zveza) slovanskih držav. Vseh Slovanov je 180 milijonov, vseh Jugoslovanov 12 milijonov in vseh Slovencev 1,900.000.

Ilustracija, mesečnik v večbarvnem bakrotisku, je izšel. To je prvi in edini tovrstni list v Jugoslaviji. Prinašal bo slike iz vsakdanjega

življenja: gledališča, umetnosti, sporta, radia, literature, filma, mode, narave itd. Prva številka prinaša slike vaticanske države, papeža, pesnika Prešerna, ljubljanskih predpustnih prireditev, zime v slikarstvu, mode, sporta, panjskih končnic, gledališča, evropskih lepotic itd. Uprava je v Ljubljani, Miklošičeva cesta 5, in stane za Avstrijo na leto 120 Din. Ilustracijo priporočamo posebno društvom, gostilnam, pa tudi posameznikom.

Iz zgodovine, življenja in delovanja kapucinov. Knjiga v formatu Mohorjeve knjižnice in v obsegu 6 pol, tiskala Mohorjeva tiskarna v Celju, je ravnokar izšla v založništvu kapucinskega samostana v Celju. Dobi se v vseh knjigarnah in kapucinskih samostanih. Knjiga se je spisala kot prispevek k 400letnemu jubileju, odkar se je bil kapucinski red kanonično ustanovil. V nji se opisuje zgodovina, življenje in delovanje kapucinov, da se slovenska javnost bolje seznanj s prezaslužnim redom, da spozna njega slavne člane in se prepriča, koliko so se kapucini ves čas svojega obstanka trudili v božjo čast in blagor človeštva. — Knjiga stane broširana 8 Din, vezana 13 Din.

„Das Motorrad.“ 28.000 motornih koles je že v Avstriji v prometu in število se stopnjuje od meseca do meseca. Mesečnik „Das Motorrad“ je ilustriran strokoven list, ki prinaša tudi praktična navodila. Zadnji dve sejmski številki sta krasno opremljeni in opisujeta vse tipe, ki se dobe v Avstriji, in vse posamezne in nadomestne dele motornih koles. Naroča se pod naslovom „Das Motorrad“, Wien, VII., Burggasse 6, in stane na leto 12 S, izhaja pa vsak mesec dvakrat.

GOSPODARSKI VESTNIK

Sadjereja na Koroškem.

O tem je poročal sadjerejski nadzornik Klein na seji deželnega kulturnega sveta, dne 22. februarja. Sadjerejski urad pri kulturnem svetu si je nadel nalogo, da preskrbi sadjerejem sadje, ki bi odgovarjalo tržnim zahtevam. Izkušnje so pokazale, da je lahko sadjereja del gospodarstva, ki da kmetu gotov dohodek. Že pred leti se je pri kulturnem svetu vstanovila posredovalnica za prodajanje sadja, ki je ostala na papirju. Minulo leto se je šele uredilo oddajanje sadja. Najprej se je moralo urediti enotno pospravljanje v sodih in zabojih. Koroška pridelava dosti sadja, ali kljub temu se ga veliko uvažuje za letovišča. Da se izpodrine laško blago, so se lani uvažale črešnje iz Gradišanske, ali kmetje so tam rajši vozili s konji na Dunaj, kakor da bi črešnje pravilno spravljali. Zgodnje jabolke so se dobro plačevale in se belo klor jabolko (Chlorapfel) najbolj priporoča. Koncem avgusta je kulturni svet naznanil po listih, da posreduje pri pošiljatih sadja. Ti inserati so imeli nepričakovan uspeh; dve tretjini sadnega pridelka sta šli skozi kulturni svet. Vkup se je odposlalo 23.000 zabojev, 12.400 sodov in nebroj zabojčkov po pet kilogramov. Opetovano je došlo toliko naročil, da jim je kulturni svet mogel ustreči šele čez dalje časa. Nek posestnik v Labudski dolini je poslal na Dunaj šest vagonov namiznega sadja. Dunajsko konzumno društvo se je zato kulturnemu svetu zahvalilo, ko je sadje bilo z ameriškim enako dobro. Kar se tiče sortiranja in pospravljanja, je bilo nekaj pritožb, ker ni mogoče pregledati toliko tisoč zabojev. Treba je, da vsak sadjerejec dene v zaboj, kar je napovedano. Ljudje se bodo morali privaditi skrbnemu pospravljanju in to bo uplivalo nanje vzgojevalno. Treba tudi potrebnega orodja. Črešnje se pri nas prepočasno nabirajo, ko jih kmet pobira od znotraj, ne od zunaj. Izkušnja nas je učila, da je treba ločiti namizno in kuhinjsko sadje. Izprva smo ločili namizno. I. in II. kuhinjsko I. in II. Najboljše, akozvano „kabinetno“ blago, smo morali takoj izpustiti. Kupec imenuje lepo sadje dobrih vrst namizno sadje, vse kar je krastavo, strgano, je kuhinjsko. Za lepo sadje se je dobivala lepa cena 60 g do 1 S, za kuhinjsko samo 30 do 40 g. Za moštno sadje se je dobilo 38 g. Za ceno 80 g so Američani ponujali na Dunaju. Ameriška poročila so pripovedovala, da se v Ameriki 3000 vagonov breskev in 14.5000 vagonov grozdja sploh ni obralo. V Ameriki se plačuje namizno sadje s 30—40 g. Pri ti ceni mora ostati potem tudi avstrijski sadjar. Jeli sadje rudeče ali rumeno, je kupcu vse eno, le lepo naj bo in veliko, ali vsaj poveliko. Malih vrst se ne more prodati, in se odklanjajo jabolka, ki v presegu ne merijo vsaj 6 cm.

Kulturni svet radi tega množi in priporoča Baumanovo reneto, Boskopski kosmač in Ontario. Razpošiljanje sadja ovira nečuvana vozina na železnici in na Dunaju. Kilo sadja se po vozni podraži na Dunaju od 0.80 na 1.40 S. Za to ceno zahteva odjemalec lepo blago. Za en zaboj je včas plačati 7—9 S vozine. Sadni trgovci na Štajerskem so se lani pogodili z železnico, da jim vrne vozine 20—30 S za vagon. Končno se je dovolilo tudi Korošcem, ali od 1200 vagonov sadja, se je za povračilo prijavilo samo 150. Za pošiljatev je kulturni svet napravil enotne etikete, katerih se je pošiljavcem brezplačno izročilo 6000 komadov. Te etikete naj delajo reklamo za avstrijsko sadje, in ker se vrši pošiljatev pod nadzorstvom kulturnega sveta, naj daje etiketa kupcu zaupanje.

(Konec sledi.)

Beljaški trg. Krompir 24 g, namizna jabolka 1,40, goveje meso 3,20, telečje 3,40, svinjsko 3,60, prekaieno 4,60, orehi 1,80, posušene hruške 2,40, češplji 2 sladka smetana 4, kislata 2,40, čajno maslo 6,40, maslo za kuho 5,20, skutata 1,60, strd 6 S za kg, jajce 23 g.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Krava „Ruze“ nekega posestnika na Madžarskem je dala v enem letu 14.349 kg mleka in je tako daleko prekosila kravo „Bella“ bivšega zveznega predsednika dr. Hainischa. — Dunaj dobi pasje pokopališče, ki mu krvavo primanjkuje. (!) — V naši državi odpade na 6 vojakov en častnik, na 13 vojakov en vojaški uradnik, na 30 vojakov eden major in na 600 vojakov en general; vseh majorjev skupaj je 642 in generalov 30. — Vaclav Filař, predsednik češkoslovaške soc. dem. stranke v Avstriji, je cvetni teden na Dunaju umrl. Bil je tudi izdajatelj dnevnika „Videňské Dělnické Listy“ itd. in je igral med avstrijskimi Čehoslovaki veliko vlogo. — Nemčija: V ladjedelnici Blom & Fost v Hamburgu je pogorel del velikega parnika severnega nemškega Lloyda „Evropa“ s 46.000 tonami. U parniku je bilo prostora za 2200 potnikov in 1000 mož posadke. Materijalna škoda se ceni na 25 milijonov mark. — „Groß Zeppelin“ je 25. marca odletel iz Friedrichshafna na 8300 km dolgo vožnjo preko Francije, Italije, Male Azije, Grške, Jugoslavije, Madžarske in Avstrije in se vrnil srečno v Friedrichshafen dne 28. marca. Dunajska radio postaja je bila z njim v brezžični zvezi. — Jugoslavija: 22. marca zvečer je bil v Zagrebu pred svojim stanovanjem ubit predsednik Jugoštampe Tone Schlegel. Ni še ugotovljeno, ali je umor političen ali zaseben. Tudi morilci še niso zasačeni. Kdor najde morilca, dobi 200.000 Din. nagrade. Schlegel je bil v ozkih stikih z vlado in je podpiral sedanji režim. — Koncem leta 1928. je ostalo nezaposlenih samo 7701 oseb. — Francija: Za maršalom Fochem je umrl general Serrail, ki si je pridobil največ zaslug za organizacijo solunske fronte. — 24. marca je obiskalo Fochovo krsto 1 milijon ljudi, skupno 2 milijona. Pri tem je bilo v gnječi ranjenih 30 oseb in ena oseba je na posledicah umrla. Fochova žena dobi letno 100.000 frankov pokojnine.

RADIO-PROGRAM

Od 5. aprila 1929 do 10. aprila 1929.

Petek (5. aprila). 12.30: Reproducirana glasba. 13: Časovna napoved, reproducirana glasba. 13.50: Borzna poročila. 17: Koncert Radio-orkestra. 18.30: Gospodinjstva ura. 19: Francoščina. 19.30: Iz glasbenega sveta. 20: Pevski solistični večer ge. Čadežve, koncertne pevke. 21: Koncert Radio-orkestra. 22: Poročila in časovna napoved.

Sobota (5. aprila). 12.30: Reproducirana glasba. 13: Časovna napoved, reproducirana glasba. 13.30: Borzna poročila. 17: Koncert Radio-orkestra. 18: Prenos predavanje pesnika Jana Skale: O lužiskih Srbih. 18.30: Nemščina. 19: Split in okolica. Propagandno predavanje v slovenskom, nemškem in češkem jeziku. 19.30: O filmski umetnosti. 20: Pevski večer zbora „Balalajek-Kremelj“. — Nato Radio-orkester. 22: Poročila in časovna napoved. 22.15: Sprehod po Evropi.

Nedelja (7. aprila). 9.30: Prenos cerkvene glasbe. 10.30: O sadjarstvu. 11: Koncert Radio-orkestra. 15: Časovna napoved. — Lahka glasba. 15.30: Mladinski koncert državne vadnice v Ljubljani. 20: Slovenska zborovska narodna in umetna pesem, izvaja trnovski pevski zbor. 21: Koncert Radio-orkestra. 22: Poročila in časovna napoved.

Ponedeljek (8. aprila). 12.30: Reproducirana glasba. 13: Časovna napoved, reproducirana glasba. 13.30: Borzna poročila. 17: Koncert Radio-orkestra. 218.30: Češčina. 19: Francoščina. 19.30: Higijensko predavanje. 20: Glasba severnih narodov. II. — Izjava Radio-kvarteta. 22: Poročila in časovna napoved.

Torek (9. aprila). 12.30: Reproducirana glasba. 13: Časovna napoved, reproducirana glasba. 13.30: Borzna poročila. 17: Koncert Radio-orkestra. 18: Sprehodi in izleti spomladi. 18.30: Zur Gegenstandstheorie der Persönlichkeit. Znanstveno predavanje v nemškem jeziku, predava vseuč. prof. dr. Veber. 19: Nemščina. 19.30: Naše sosednje države: Narodno-gospodarske razmere v Rumuniji. 20: Koncert godbe Dravske divizije na pihala. 22: Poročila in časovna napoved. 22.15: Sprehod po Evropi.

Sreda (10. aprila). 12.30: Reproducirana glasba. 13: Časovna napoved, reproducirana glasba. 13.30: Borzna poročila. 17: Koncert Radio-orkestra. 18.30: Pravljična ura. 19: Srbohrvaščina. 19.30: Prenos opere. 22: Poročila in časovna napoved.

Za izdelovanje

domačega platna

se priporoča

tkalnica Primož Luznik v Št. Lipšu, p. Eberndorf.

KMETJE!

Železo, traverze, pločevino, žeblice, kuhinjsko opremo, vile, lopate, cement in drugo kupujete po najnižjih cenah pri

MARTINU SLABENIG,
podružnica trgovine z železnino
V PLIBERKU, GLAVNI TRG 26.
Centrala v Celovcu, Stari trg števil. 23.

Vabilo

na

redni letni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Ziljski Bistrici, registrovane zadruge z neomejeno zavezo, ki se vrši v nedeljo, dne 7. aprila 1929 ob 3. uri popoldne v poslovnih prostorih na Ziljski Bistrici.

Sporod:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1929.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

načelstvo.

Vabilo

Društvo „Zvezda“ priredi v nedeljo, dne 15. aprila igro

„Miklova Zala“

Začetek ob 2. uri popoldne. Sodeluje pevski zbor. K tej za dogledni čas zadnji prireditvi v Hodišah vabi prisrčno

„Zvezda“.

Inserirajte v Koroškem Slovencu!